

ע.ע.

פרוטוקול מס' 40
ישיבת ועדת הפנים
מיום ד', י"א בסיון תשי"ב - 4.6.52
בשעה 8.30

נוכחים:

- היו"ר י. ספיר
- ע. אסף
- י. בן-צבי
- ד. הכהן
- י. ישעיהו
- א. כהן
- ג. פלס
- א. פרי
- ס. פרלמטיין
- סוסטק

סוזמנים:

- סר הפנים - ט. ספירא
- י. הררי
- סר גולדין - משרד הפנים
- סר רוטנברג - משרד הפנים
- סר זילביגר - משרד המשפטים

סדר-היום: --- הצעת-חוק לתיקון פקודת העיריות
(מס' 2), תשי"ב - 1952.

דיון בהצעה לסדר היום של חבר הכנסת
י. הררי בענין ביטול היחסי יציאה.

א. הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 2), תשי"ב - 1952.

=====

היו"ר י. ספיר:

אני פותח את הישיבה.

אנו עומדים בסעיף 102(א)(2) (||).
 הועדה הציעה שועדת השומה תקבע סודר לתזלום הארנונה, שיהיה בנוי
 על דמי שכירות אלה או אחרים. אני הייתי מציע שהסודר לא יהיה
 דמי השכירות בכסף, כי אם בנקודות, כלומר, לבטא בצורה של
 נקודות או סכומים את היחס בין הדירות השונות בעיר, בהתחשב עם
 הסוג, המקום, והייתי מציע להוסיף עוד קריטריונים להשבת הדירות.
 במקרה של קביעת שומה לפי הצעה זו, המושג הוא לא הערך הממשי
 או דמי השכירות הממשיים - שאינם מעניינים אותנו - כי אם הערך
 היחסי. הצעתי את ההצעה הנ"ל מעורר נימוק אחד: הגיוון של
 התנאים בערים הגדולות הוא כל כך גדול, שזה מוצדק מבחינה אובייקטיבית.

סר זילביגר:

אני מציע שהועדה תחליט על העיקרון של ניסוח הטעיה, ואח"כ יצטרך יו"ר הועדה ונציגי המטלה לעבוד את הניסוח הסופי, לאור כל ההחלטות שתקבלו.

היו"ר י. טפיר:

אני מציע להוסיף בטעיף 102(א)(2)(1) את המלים: או בשיעור אחוז מסויים מהשווי

לצורך ארנונה.

הוחלט להטיל על בי"כ מירד הפנים, היועץ המשפטי ויו"ר הועדה לסצוא את הנוסחה המתאימה לניסוח טעיף 102(א)(2)(1), על יסוד ההחלטות שתקבלו בוועדה.

א. פרי:

אני מציע במקום הטעיף 102(א)(2)(1) את הטעיף הבא:

(2) ארנונה כללית על נכסים, שאינם אדמת בנין, שתשולם על ידי המחזיקים ותיקבע -

(1) לגבי בנין הממשל לסגורים - בשיעור של

אחוז מסויים ממש ההכנסה המחזיק חייב בו, ובלבד לא יעלה על 30%.

אם ההצעה הנ"ל לא תקבל, אני מציע

את ההצעה האולטרנטיבית הבאה:

(1) לגבי בנין הממשל לסגורים - בהתחשב עם

טיב הבנין, סוגו והמקום שבו הוא נמצא;

וכן בהתחשב במידת הצפיפות באופן שעת

גידול הצפיפות תפחת הארנונה.

אם ההצעה הראשונה תקבל, אציע

למחוק בהגדרת המונח "מחזיק" את המלים: "למעט דייר משנה".

שתי הצעות חבר הועדה פרי לא נתקבלו.

הסתליגות: א. פרי.

היו"ר י. ספיר:

היתה הצעה, מטעם כשר הפנים, להוסיף אחרי סעיף 103 סעיף 104 האומר: "טר הפנים רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע בביצוע פקודה זו."

לעונת הצעה זו, הוטמעה בוועדה הצעה האושרת: כל סוגיה כקובית רשאית, באיטור שר הפנים, להתקין תקנות בכל ענין הנוגע בביצוע פקודה זו.

טר רוטנברג:

הוראה זו כבר ישנה בחוק, ובכלל ישנה הוראה בפקודה העירונית האושרת, כי לגבי כל הסמכויות שיש לעירייה או סוגיה, היא חייבת להתחשב בהוראות שר הפנים.

היו"ר י. ספיר:

יש הסוללים בכלל את התערבות הרווח המרכזית ברשות המקומית, יש הגורמים להרחבה בלתי סוגבלת של סמכויות השלטון המרכזי, ויש אומרים: שלטון מרכזי בעל אפטרופיות ול קונטרולה ובלם, אך היוזמה בידי הרשויות המקומיות. אני דוגל בגירסה האחרונה.

א. פרי:

אני מתנגד בכלל לתוספת הסעיף המוצע, אם הסעיף יאושר, אבקש לרשום לי הסתייגות.

היו"ר י. ספיר:

אם לשר הפנים ישנה סמכות להתקין תקנות, הרי הסמכות היא אבסולוטית. אם הסמכות הזאת ניתנת לרשויות המקומיות, הרי ישנה סמכות יותר גבוהה וחוכל לפקח עליהן. בטאלת הטאלה: האם אפשר להכניס בחוק ההצעה הזאת את האלמנט של התייעצות עם גוף אשר ייצג את השלטון המקומי; אולי אפשר לנסח את הסעיף כדלקטן: שר הפנים רשאי, לאחר התייעצות עם הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע פקודה זו, אך הליקוי הוא בזה, שאם יוציאו תקנה הנוגעת לכל הרשויות המקומיות, יהיה צורך להתייעץ עם 120 סוגיות מקומיות.

דוד הכהן:

אני מציע שנסתפק לעת עתה בנוסח המוצע בהצעת החוק.

היו"ר י. ספיר:

האם אפשר להזכיר את ההוראה הנ"ל באיזה שהוא סעיף אחר בחוק?

טר זילביגר:

ישנה רק אפשרות אחת: או לתת לשר אפשרות, כמו לסרים אחרים, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע פקודה זו, או לא לתת את הסמכות הזאת, בענין זה אין פשרה.

היו"ר י. ספיר:

אילו לא היה קיים שלטון מקומי שגם לו טיפוס מיוחד בחוק מטגרת השלטון בארץ, איש לא היה בא לחלוק על הסעיף הזה. הרשויות המקומיות הן גורם שלטוני עצמאי מוכר ונבחר, ופה כאילו שוללים למעשה את זכות היוזמה ממנו, או נוחלים את הזכות הזאת למישהו אחר במקומו.

ט. פרלשטיין:

אני מתנגד לתוספת הוראה זו, כפי שהיא מוצעת, אם לא אמצא נוסחה מתאימה.

להצעה, אצטרף להסתייגותו של חבר הוועדה פרי.

היו"ר י. ספיר:

ישנה הצעה להוסיף סעיף האומר: סר הפנים ראוי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע פקודה זו. ישנה הצעה לא להכניס את הסעיף הזה.

נתקבלה ההצעה להוסיף אחרי סעיף 103 סעיף 104 האומר: סר הפנים ראוי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע פקודה זו.

הסתיונות: א. פרי, ט. פרלמטיין.

דוד הכהן:

מה ביחס לדירוג המס על סגרשים פנויים לפי מספר הסגרשים?

סר רוטנברג:

כוונת הועדה היתה, שהמועצה המקומית חוכל לקבוע הנחה במס לבעל סגרש יחיד.

היו"ר י. ספיר:

היו כמה הצעות בענין זה, היתה הצעת חבר הועדה בן-צבי, שבעל סגרש יחיד יקבל הנחה בתשלום המס. הצעה זו יכולה להיות סכוננת גם לאדם שיש לו סגרש יחיד, אך מלבד זאת יש לו רכוש אחר.

הקריטריון של מסח נותן אפשרות להסיל מס באופן בלתי צודק, כי אוחו מס יחול על סגרשים בעלי סווי סונה לעומת זאת, ישנה הצעה להכניס דירוג במס לא רק לפי המסח, כי אם גם לפי הסווי, אפשר להתחשב בסווי הסגרש, ולתת הנחה לבעל סגרש יחיד.

סר רוטנברג:

אני מציע לנסח את הסעיף כדלקמן: שיעורי הארנונה יכולים להיות סודרגים לפי מסחם הכולל של כל הנכסים, או סוויים הכולל של כל אדמות הבנין.

היו"ר י. ספיר:

הצעה זו סגבילה את הרטויות המקומיות, לסרג את שיעורי הארנונות של סגרשים רק לפי הסווי.

איו"ב הכהן:

המוצא היחיד הוא, לקבוע כללים לגבי הרוב, ולהכניס אח"כ את היוצא מהכלל ולאמר: ההנחה תינתן לבעל סגרש לבנייה יעילה בני המספחה.

סר זילביגר:

הצעה זו אינה מסתלכת בהצעת החוק. ישנה אפשרות לכל מועצה להדריג את המס לולקבוע מס נמוך לבעל סגרש יחיד.

אני סחוונה דעה לגויהו של ענין, כי אין זה עניני, אני רק קובע ההבעיה היא פשוטה מאוד. לדעמי, הוויכוח הסתבך ללא טעם וללא תועלת.

סר רוטנברג:

אני מציע לנסח את הסעיף כדלקמן: שיעורי הארנונות יכולים להיות סודרגים לפי מסחם הכולל של כל הנכסים, או סוויים הכולל של כל אדמות הבנין של אותו בעל.

ע.ע.

ועדה הפנים
4.6.52

לדעת, יש בהצעה זו הרבה מאוד דקדוקי עניות ולא ספירות הצדק.

היו"ר י. ספיר:

הצעתי אינה מתנגדת להצעתך, היא רק מגבילה במקצת.

מר רוטנברג:

נתקבלה ההצעה לנטח את סעיף 102(ב) כדלקמן: טיעורי הארנונות יכולים להיות נודרגים לפי שטחם הכולל: כל הנכסים, או טווחים הכוללים כל אדמות הכנין.

היו"ר י. ספיר:

הסתייגות: י. ספיר

אני מציע להכניס לסעיף 102(א)(2)(||) גם את האלמנט של גיל הכנין.

אירוב כהן:

הגיל כלול בסונח "סוג".

זילביגר:

בטור היום של הועדה חוק הדרכונים וחוק ההגירה.

היו"ר י. ספיר:

מלבד זאת, ישנה בעיה וסיפלונו בה, אך לא מצאנו את פתרונה - זוהי בעיה המצב הכספי של הרשויות המקומיות. טענו בענין זה את באי-כוח הרשויות המקומיות, ועל ועדת הפנים לקבוע את עמדתה, איך היא רואה את פני הדברים.

אני מציע לוועדה לדחות לעת עתה את הדיון בבעיה זו, בקרוב אביא לוועדה את החומר הררוש כדי שהועדה תוכל לדון לפיו.

מר רוטנברג:

אנו עוברים לדיון בהצעה לסדר היום של חבר הכנסת הררי, לבטל את היתרי היצואה.

היו"ר י. ספיר:

נ, דיון בהצעה לסדר היום של חבר הכנסת הררי בענין ביטול היחרי-יצאה:

היו"ר י. ספיר:

בהחלט להחליט עליה כליאת הכנסת, עלינו
לספול בבעיה עורר חבר הכנסת הררי
בסגרת ההצעות לסדר היום - ענין ביטול היחרי יצאה, אני מציע שנשמע,
קודם כל, את דברי חבר הכנסת הררי.

י. הררי:

אני שמח מאוד ששר הפנים הסכים להעביר
את הבעיה הזאת לטיפול ועדת הפנים,
מכיון שזוהי בעיה שלא קל ביותר לדבר עליה במליאה, וגם זמנה של
המליאה אינו מספיק לליכון בעיה כזאת, ישנם גם פרטים שלא חסיד אפשר
לגלותם במליאה.

אני הייתי מחלק את הבעיה ל-2,

החוק בדבר איסור יציאה מן הארץ נתקבל בשעתו כהוראה זמנית, בזמן
שהתנהלו בארץ קרבות, הפגזות והפצצות, לא יתכן היה שתושבי הארץ
יעזבו, גם אם אינו זקוק לדביזים, היה אז רק טבעי, גם מטעמי בטחון
וגם מטעמים חברתיים, שלא יחנו לתושבי הארץ לעזוב את המערכה, אולם,
בינתיים עברו ארבע שנים, ומשהו נסתנה, אי-אפשר לקחת את המניעים
שהביעו אז לקבוע את החוק בדבר איסור יציאה מן הארץ ולהגיד שאותם
הכללים יחולו גם עכשיו.

יכולות להיות בענין זה שתי גישות.

אני מהמרחיבים מאוד, איני מבין ככלל, למה צריך להיות איסור על בני-
אדם חפשיים במדינה חפשית, פרט מטעמי בטחון, לעזוב את הארץ. לפי
החוק שאני מציע, אפשר יהיה לעכב יציאתו של אדם מטעמי בטחון, אך לא
יכולה להיות כל סיבה אחרת לעיכוב יציאתו, אני סוגיש שאין הדבר נוגע
לדביזים, אותו אדם שיצא את הארץ, לא יקבל אף פרוטה אחת במטבע זר,
הוא יכול לתנות כבקשה להקצבת מטבע זר, אם נסיעתו תיונית.

וכאן אני עובר לגישה השנייה, ישנם

אנשים שהם נגר נסיעות לחו"ל, מביטים על זה כעל דבר אסור ומאוס.
יכולות להיות השקפות שונות על אורח-חיים, אך עם גישה כזאת קשה
סאד להתווכח, לדעתי, אדם חפשי ראוי לבור לו את הדברים שהוא רוצה
להתבדר בהם; איננו אוסרים על אדם לרכוש מכונית, איננו אוסרים עליו
לרכוש ווילה בהרצליה, ישנם אנשים שהתענוג הרוחני היחיד שלהם הוא
לבקר ארצות, ואני מסופק אם מבחינה תרבותית ישנו דבר שהוא כרמה
גבוהה כביקורים בארצות אחרות. קשה לי מאוד להתווכח עם אלה שמתם
מתנגדים לנסיעות לחו"ל, עצם האפשרות הזאת לצאת, אינני מביט עליה
בגנאי. אני מכבד סאד אדם שהיה בחו"ל על אדם שצו לא היה בחו"ל,
ומתחת לסף ההכרה כולם עושים כן. הייתי שמח סאד אילו הגיע היום
שבו יביטו על אדם שלא עזב את הארץ כאדם המפותח באותה מידה כמו
האדם שביקר בחו"ל, לדעתי, ביקור בחו"ל הוא אחד הדברים הנעימים
ביותר, אם המדינה יכולה להרשות זאת לעצמה, ואם הפרט יכול להרשות
זאת לעצמו, איננו דורשים מהמדינה **מגן** אצבע על מנח לעזור לתושביה
לבקר בארצות זרות, אך מבקשים שלא תמנע זאת מהם, אינני יכול להתווכח
עם אלה הרואים כפרזיטיים את הנוסעים לחו"ל, כי לגבם לעולם ועד
צריך להיות חוק האוסר אנשים לעזוב את מדינת ישראל.

4.6.52

אני עובר לשלב השני, אני מבין שמצבנו אינו ככל המדינות, יעבור עוד זמן רב עד שבגיע למצב כל המדינות, כמחל לסף ההכרחה ישנה הרגשה, כי ע"ז שלא נחתמים היתרי יציאה, ישנה פחות הכרחה של מטבע זר, אם אני שוקל את חופש האדם - ועבור זה נשפך דם רב - אם אנו צריכים לעקול את הכל לפי מטבע, אזי גם הכנסת עצמה עולה בכספים רבים, אם אנו ניגשים לכל זכויות הפרט וזכויות החופש לפי מה שעולה בכסף, עלינו לוותר על דבריהם רבים, לא זאת יכולה להיות הגישה, על אחת כמה וכמה שבחוק עצמו לא מדובר אף במלה אחת על מטבע זר, החוק הזה מקנה ללא כל סיבה, לאסור על אדם לעבור לארץ אחרת, ישנם עולים היכולים לעזוב את ארצם הקודמת רק בגלל עלייתם למדינת ישראל, אני מבין שלגביהם צריך לחוקק חוק האוסר עליהם בכסף שנתיים לעזוב את הארץ, אך המזור הוא, כי כל מי שמכריז שהוא עוזב את הארץ לצמיתות, מקבל מיד היתר יציאה, אבל אדם המוטרט בארץ ורוצה לצאת לחו"ל לחקופה קצרה לשם ביקור קרובים, אינו מבין למה אנו צריכים לאסור זאת, יוצא שכל החוק פוגע למעשה רק בתושבי הארץ, שהם יהודים טובים, ציונים טובים וישראלים טובים, ושיש להם אפשרות מפעם לפעם לעזוב את הארץ, לא מדובר על השפעת החוק בחו"ל - יהודים רבים אינם עולים ארצה רק בגלל החוק הזה.

אם לא תחקבל ההצעה, לבטל לגמרי את היתר היציאה לחו"ל, פרט מטעמי בטחון, יהיה צורך, לדעתי, להכניס שיפורים במדיניות מתן היתרי היציאה, שר הפנים הביא לכנסת מספרים על טנת להוכיח שאין הדבר כצעקתך, שמספר האנשים העוזבים את הארץ אינו קטן ביותר, ראשית כל, אין מספרים בזכות הפרט, אי-אפשר להגיד כי בגלל זה אנשים רבים יוצאים את הארץ, אסור לאנשים אחרים לצאת, אם בטוח תקופה ארוכה יוצאים אנשים רבים, אין זו נחמה לפרט אחר הרוצה לצאת ואין מאפשרים לו זאת, מה התועלת לו בזה שאחרים יכולים לצאת? אולם גם המספרים הללו, $\frac{1}{3}$ מהם עזבו את הארץ לצמיתות ואינם צריכים להופיע בחישובים שלנו, מלבד זאת, המספרים הללו כוללים טיולים של "קדמה" ליוסיים, כלומר, גם המספרים האלה ינם סוכיחים על יציאה טמטית.

לדעתי, לא יתכן שאדם לא יוכל לעזוב את הארץ בכל תנאי שהוא, אלא אם הוא מטבע פקיד המסונה על כך, לא יתכן שהאיטורים הללו יהיו חסיד ע"ז שכנוע בצורה כזאת - ואני טוב מדגיש, המדובר אינו במטבע זר, לדעתי, צריך להכניס שיפור נוסף ולקבוע, כי כל אדם שלא עזב את הארץ במשך תקופה מסוימת, לפי חורנות ידועה, יהיה זכאי לצאת, אם ירצה בכך, גם מבלי להוכיח יציאתו חיונית, אין כל טפק שמתקופה הראשונה אחוז היוצאים יהיה יותר גדול מאשר אפשר לצפות, לאחר זאת האחוז ילך ויפחת דוקא בגלל זה שהאדם ידע כי הוא חפז לצאת, והלחץ יפחת, הארגומנט האומר כי בתחילה יהיה לחץ גדול, הוא ארגומנט לא לבטל את החוק הזה לעולם, כי לדעתי, בכל עת שבטלו, יהיה לחץ גדול כל מי שחוטב כי פעם יבוטל החוק, סוכרר להשלים עם העובדה שבמשך חדשים מספר מהיה יציאה סוגברת של אנשים רבים שלא יכלו לצאת במשך תקופה מסוימת, אח"כ יהיה אזור היוצאים באופן גורמלי וטבעי, אין טפק שאחוז היוצאים ממדינת ישראל יהיה גדול מאשר ממדינות אחרות, כי לתושבי מדינות אחרות אין קרובים המפוזרים בכל ארצות תבל כפי שיש לתושבי מדינת-ישראל.

הנקודה האחרונה היא בעיה הדביזים, ראשית, מבחינה חוקית, הפיקוח על הדביזים צריך להיות באמצעות חוק הפיקוח על דביזים, ולא לפי שיטה זו, ידוע לי על מקרים רבים שהיה בטחון שלא בכך שהדביזים הנחוצים לנטיעה היו מוכסחים ע"י תושבי ארצות חוץ, ובכל זאת גרמו קשיים רבים, מפני שבמספר כזה של איטורים מוכרחים להיות או הפליות, או קשיים, או שצריך לעבור בירור קרמית כל כך גדולה שגם אנשים שאינם זקוקים לאף פרוטה שהדביזים של המדינה, אינם יכולים לצאת, לדעתי, ההכרחות הגדולות אינן נעשות ע"י בטיעות,

4.6.52

וך המבריחים הגדולים שסילא מצליחים לנסוע, והאיסור מונע בעיקר באנשים קטנים שאין להם קשרים וירוסקציה.

אני בעד זה שיבטלו את כל ההגבלות, פרט להגבלה בשחונות, אם הצעה זו אינה יכולה להחשב, אזי מציע טוענת העניינים תקבע לפי דעת הנהלת כאלו שהייתה הקלור רבות מבחינת חופש הישר לנסיעה מן הארץ.

שר הפנים - ג. טפירא: אני רוצה להיות שותף לחקור שיגיעו

ימים בהם יוכל כל יהודי מישראל לצאת לחו"ל, אני מקווה שיגיעו ימים כאלה, אך האלה היא, כיצד לנהוג עד אז.

ידוע הדבר שמדינת מגבילה במידה מסויימת את החופש, היא מוציאה חוקים, מתושבים רבים היו מרוצים יותר אילו לא היו קיימים. אולם, זוהי גזירה של מדינה - היא מגבילה במידה מסויימת את החופש האבסולוט שאתה דוגל בו. אינני מכיר שום ארץ בעולם שיש בה אותו חופש שחלמו עליו בטאה ה-18.

האם באמת המצב הוא כה קשה כפי שטוענים אלה שאינם מקבלים היתרי יציאה? ברצוני למסור לכם כמה פרטים ומספרים.

בשנים 1949/50/51/52 עד אפריל יצאו את הארץ 89,000 איש, בשנת 1949 יצאו את הארץ 19 אלף איש; בשנת 1950 - 31 אלף איש; בשנת 1951 - 27 אלף איש; במשך ארבעת החודשים ינואר-אפריל ש.ז. - 8,922 איש.

במשך כל התקופה שלה משרד הבטחון 1680 איש; המטפלה - 1207; הטובנות היהודית - 1905 איש; המוסד לעליה - 363; מוסדות והסתדרויות - 2316; מפלגות ותנועות - 1387; כל מיני שליחים - 8858 איש. (לפי המכתב בין שר הפנים ושר החוץ, שליחים שאינם יוצאים בהפקיד משרד החוץ, כי אם בתפקיד מסלתי, צריכים לקבל היתר יציאה, אך הוא לא נחתם בחוץ הפספורט); אנשי מטח - 9052; הצלת רכוש - 6128; בריאות - 4473; מקרים משפחתיים טוציאליים - 22,193; לימוד והשתלמות - 4121; עזיבת הארץ ע"י יהודים נתינים זרים - 2057 איש; עזיבת הארץ ע"י לא יהודים - 2095 איש. עזיבת הארץ ע"י יהודים נתינים א"י - 3083 איש; עולים חדשים - 18,726 איש, מח"ל - 3074 איש; שונות (טיולים של "שותם" וסיורי טיורניסטים) - 5219 איש.

מחך הפירוס הזה אתם מקבלים איזו הטונה שהיא, רגועת כל, שאין העדפה לשליחים לעומת סוגים אחרים. מעציבה העובדה שכ-20% עזבו את הארץ לצמיתות.

חבר הכנסת הררי חושב שאם נקבל את ההצעה לבטל את היתרי היציאה, מבוא איזו שהיא מסביליטיזציה ביציאה, אך זוהי טעות. קיימת אצלנו כחלת נדירה, ומי שחושב כי כולם יקבלו כסף זה כחול, אינו אלא שועה - יבריתו כספים בכל הצורות ובכל הדרכים ובכל הצינוורות. ניסינו במשך ארבעה חודשים לקבוע הקלות במחן היתרי יציאה, אך המספרים קפצו בכפליים ואז התחילה הברחה כספים. מי שחושב כי ע"י מחן חופש יציאה, ירד לחץ הסנקציות לנסוע, אינו אלה שועה. היה מי שהציע להסיל 50% על פרטי הנסיעה, והנה, הגדילו את מחירי כרטיסי הנסיעה פי 2 1/2, אך הלחץ לא ירד.

אירוב כהן: האם אפשר לדעת כמה בקשות מרביתם לאשר במשך התקופה הנ"ל?

מר גולרין: מרבנו לאשר 15-20% מבין אלה שהגישו בקשה.

טר הפנים - כ אפירא: . כלכד ועדת ערעוריים, ישנה גם אפירות של ערעור בפני, ואני בודק כל מקרה ומקרה, אם אנו יודעים שהנסיעה אינה קטורה בהכרח כטפעם, בדרך כלל אנו טאטרים אותה, אם אנו יודעים שזו רק טפקולציה, בדרך כלל, איננו טאטרים.

בחול"ל כתקבל הרוטם טאנו יודעים כאן מאחורי סטך ברזל, כי יהודי טהגיע ארצה, אינו יכול אף פעם לעזובה. אנו מתקנים עכשיו את החוק בצורה כזאת, טעוליים חדשים ביחוד מארצות אירופה והארצות האנגלו סכסיות, יוכלו חוץ ינתיים עד חיטול עסקיהם והעברתם לארץ לעזוב את הארץ טדי פעם בפעם.

אם נבטל לגמרי את היתרי היציאה, לפי הצעת חבר הכנסת הררי, ניתקל בקווי ביטחון הערבים. לו היה שלום בינינו לבין המרצות הערביות הטטוכות, לא היתה קיימת כל בעיה, גם מבחינה טטחובית. אולם כעת קיימת בעיה רצינית מאוד - הבעיה הערבית.

אני טמכס ואוטר: אף אני חסיד החופט, אך החופט טאנו טוללים הוא קטן מאוד, ביחוד אנו טוללים אותו טאותם האנטי טטטיעתם לחול"ל עולה למדינה רק בכסף ואינה טוסטיפה לה כבוד. אני טבור ישנו יחס ליברלי טאד כלפי בקטות של אנטי טאין מאחוריהם איזו טהיא **טרפה**. אני טכליץ לפי טעה, עד טלא ישתנה הטצב, לא לבטל את היתרי היציאה.

אידוב כהן: איני יודע באיזו טידה ידוע לטר הפנים גם הנגטיב של התמונה טהוא צייר לפנינו. אני אדבר כרגע כאילו אני מחייב את האינטטיטוציה של היתר יציאה. איני טתאר לי כרגע כפדינתנו חופט יציאה גמור ללא היתר.

אעבור ברפרוף על הצד הפטיכולוגי שחבר הכנסת הררי הדגישו. אני מציע לא לזלזל בו. הרגשת ההסגר היא איננה מבחינה פטיכולוגית, והיא טביאה נזק ציבורי רב, עם כל התיקונים טמציעים, אני חושב כי התיקון טהשר מציע הוא רע, טפני טאם קובעים שיטנו חופט טנועה רק בטטך 2-3 שנים, טכלל הן טטתטע לאו, טאח"כ אי-אפשר יהיה לצאת.

מה הוא הטצב בחוץ האינטטיטוציה של היתרי יציאה, קודם כל, הטרדה ללא גבול, ודוקא בטטח טאנו טעונינים בו כל כך - הטטח הכלכלי. בררתי את הדבר בהתאחדות בעלי תעשייה, שם ישנו אדם טינחד הטטפל בעניני היתר יציאה לאנטי עסקים, והוא צייר דיאגרמה של הזמנים לטיפול בהטגה היתר יציאה, והטיכום הוא - 90 יום של טיפול.

אם קיים צורך בהיתר יציאה, יש הכרח להכניס כללים קבועים ולצמצם את טטכות השרים הנוגעים בדבר, על טנת שתינתן טטובה ברורה ולאחר זמן קצר. הטטטר הקיים בטטח זה עם הקטיים הכרוכים בו פותחים פתח לטחיתות.

איני טתעלם מן העובדה שלמעשה יציאה רבה גורמת להכרחת דביזים, גם אם בצורה בלתי ישירה, אך אלה הם דברים קטנים. למעשה, הטטטר של היתר יציאה לא טנע את ההכרחת הגדולה מהארץ. צריך לטקול, בכל זאת, את הטידה של החינוכ והטידה של הטלילה בענין זה. איני יודע אם יש בכלל סכר להכרחת, אם לטקול את הטלילה טבדבר לעומת ההיטג, היתיטי מציע לפחות טני תיקונים יטודיים: ראשית, ריכוז הטטכויות בידי טטרד אחר וטיפול טהיר; טנית, אולי להטיל מט-טטיעה לפי טוגיים? (טר הפנים: הוא קיים), והעיקר, ואותו אדם הטבקט ייחוד איני עסקים.

דוד הכהן:

איני מקבל את ההצעה לביטול היתרי יציאה. אני מקבל את הסטטיסטיקה המראה כי קיימת יציאה מן הארץ, ומזכירה להיות יציאה. מה שמריד אותי הוא - מה הוא הקריטריון ובידי מי הוא? מה הלכות המועות כי קבלת היתרי יציאה קצורה בטווח, מצריך לדעת להסתדר.

אשר לבעיית הערבים, אני מגיע למסקנות הפוכות טאלה שהגיע אליהן השר. הערבים צריכים לקבל הקלות לטעם יציאה מן הארץ יותר מאשר אנו. בקרב האוכלוסייה הערבית ישנן בעיות של מטפחות מקוטעות, רכוש מופקר, אם האנשים רוצים לנסוע למקום מפלט בקפריסין - האם גם זאת אין לאשר? אין לנסוע בעד התושבים הערביים להיפגש עם קרוביהם בטריטוריה ניאורלית כמו יוון וקפריסין.

שר הפנים - מ. שפירא:

עניני הבסתון אינם בתחום מסכותי.

א. פרי:

אסתפק רק בשאלות, ולא אכנס לפירוט.

שמעתי את דבריו של שר הפנים, מה,

לדעתו, הנימוק הקובע את מניעת מתן היתר יציאה, האם הנימוק הקובע הוא חשש של הברחה?

שר הפנים אמר, כפי בדרך כלל, במקרה

שאין איזו סכנה, היתר היציאה ניתן. ידוע לי על מקרה של סירוב מתן היתר יציאה לחברת מפ"ם, שרצתה לנסוע לוועידה בינלאומית.

שר הפנים - מ. שפירא:

ישנה ועדה בינמשרדית הקובעת אם ומי צריך לנסוע לוועידות בינלאומיות.

א. פרי:

אם כן, ישנה צנזורה יוליסיית על הנסיעות לוועידות בינלאומיות?

ידוע לי גם מקרה של סירוב מתן היתר

יציאה לחברת קיבוץ שרצתה לנסוע לחו"ל לטעם ריפוי ילדה, הסובל ממחלת שימוק ילדים.

שר הפנים - מ. שפירא:

בדרך כלל, אנו מתנגדים לנסיעות לחו"ל

לשם ריפוי, אם משרד הבריאות רואה את

הנסיעה כהכרחית כנחינה רפואית, מאשרים לכך היתר-סצאה וגם את הדביזים הדרושים, אך אם משרד הבריאות סבור שאפשר לקבל את הריפוי גם בארץ, אין מאשרים את הנסיעה. מחצית החולים היו יוצאים לאסריקה, אילו רק ניתן החופט לכך, בקטות טעין אלו מופנות למשרד הבריאות.

מה הוא הנימוק הקובע את מתן היתר-יציאה?

א. פרי:

חיוניות הנסיעה.

שר הפנים - מ. שפירא:

י. בן-צבי:

ההברחה קיימת בשתי צורות: ישנה הברחה

ישירה וישנה הברחה בעקיפין, שהיא

טבעית; כל אדם הנוסע לחו"ל מצטייד כמצרכים שאינם מצויים בארץ. לכוך זאת, ישנו בזבוז, ולשם כך צריכה להיות השגחה.

שר הפנים אמר שיקבע סידור מיוחד

אשר יאפשר לעולי מערב אינזופה במסך תקופה מסוימת, לעזוב מדי פעם את הארץ, לשם חיטול עסקיהם בחו"ל, אותו סידור יש לקבוע גם לגבי יהודי מצרים, עיראק וכדומה.

ג. פלש:

כאשר מטעמי את דבריו ול שר הפנים,
כי הוא בדעה אין לראות בהוראה זו
ל היתרי יציאה אידיאל, אלא דבר שהזמן גרמו וטיס לבטלו בהקדם,
קבלתי זאת כגבר טבהסקפתו היסודית.

אני תומך בדעתו של חבר הכנסת הררי,
ומציע לבטל את היתרי היציאה, חוץ מטעמי בטחון. אם הצעה זו לא תחקבל
ל דעתו של שר הפנים, ואם הוא רוצה להינתן נאמן להצהרותיו, עליו להכניס
לפחות שינויים מסויימים ולקבוע הקלות שתאפשרנה גישה ליברלית יותר
לבעיה זו.

אני רואה שחברי הועדה החרטמו מאוד
והמספרים שהביא שר הפנים, ברצוני לעשות ניתוח של המספרים האלה, ואני
מציע למסקנות אחרות לגברי. שמענו כי בסך הכל ניתנו 89 אלף היתרי
יציאה, מהם רק 49 אלף היתרי יציאה ניתנו לכלל אזרחי המדינה, ואזרחים
אני יכול לקרוא רק לא לה שלא עזבו את הארץ לצמיתות, מתברר שמכלל מספר
היתרי היציאה, 20% ניתנו לטי שהייתי קורא בשם: פוסדות, שלטונות
המפלגות. האם שר הפנים טבור, שיש עוד מדינה אחת בעולם שיש בה
דיספרופורציה כה גדולה בין כלל מספר האזרחים שיצאו את הארץ לבין
אלה שיצאו בשליחות ממשלתית או מפלגתית?

שר הפנים אמר בתחילת דבריו, כי טור
במדינות רבות בעולם ישנם סידורים דומים לאלה, הייתי בכל זאת מבקש
לזכור השר יאמר לנו, באיזה מדינות במערב אירופה או באמריקה ישנו
דבר כזה כשנו היתר יציאה בצורה כזאת. האם אינכם רואים את הנזק שנגרם
ע"כ. החוק הזה מפחיד מאוד אלפים יהודים תושבי חוץ שיכלו להיות
משקיעי הון. אם החוק קיים לטט בקורת, הרי אפשר לעשותו לפי חוק
הדרכונים. אם הניסוקים הם בטחוניים, ישנה אפשרות בידי השלטונות
להשתמש בסעיפים של חוק הדרכונים ולסרב לחת דרכון. אם הניסוק לאי-
מתן היתרי יציאה הוא ההברחה, מי שרוצה להכריח, יודע איך לעשות זאת.

היות והזמן טוגבל, לא ארחיב את
הדיבור, אני מציע לוועדה לבקש מהשר הצעות קונקרטיים להקלת המצב
בטח זה.

ד. יטעיהו:

מספר היוצאים את הארץ כולל קבוצה
של אנשים העוזבים את הארץ לצמיתות.
נדמה לי כי ביניהם ישנם לא מעטים שרבו לתת להם היתר יציאה, האם
לא היה כדאי שהמשרד המטפל בדבר ישמור את שמותיהם?

היו"ר י. ספיר:

קבלנו מוטג באחוזים על הסירובים
למתן היתר יציאה, האם אפשר לקבל
גם את המספרים?

כאשר שניתנו 6 אלפים היתרי יציאה
לאנשים שיצאו את הארץ לטט הצלת רכוש, האם אפשר לדעת כמה רכוש
הועבר ארצה כתוצאה מפעולה זו?

שר הפנים הזכיר, כי בחודש אפריל-
יולי 1950 היו הקלות רבות במתן היתרי יציאה, ובאמת לחץ הבקשות
גדל. האם אפשר לעקוב אחרי החנודות בערך הלירה באותה שנה?

אני מציע לקיים את המימד הדיון,
בנושא זה כיות רביעי הבא.